

Výsledky hodnotenia klimatických rizík pre Žilinský kraj

Dana Gavalierová

ŽILINA
SELF-GOVERNING
REGION

Martin, 08.09.2026

The CLIMAAX project is funded by the European Union under Grant agreement ID 101093864.
This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of the author(s)
and do not necessarily reflect the views of the European Union.

CLIMAAX
climate ready regions

CLIMAAX
climate ready regions

- 4ročný projekt programu Horizontu Európa
- 5 pilotov (z toho jeden mesto ZA)
- má prispieť k harmonizácii a konsolidácii praxe hodnotenia klimatických rizík (CRA)
- január 2023 – december 2026

<https://www.climaax.eu/>

CLIMAAX CRA Handbook

<https://handbook.climaax.eu/intro.html>

Risk workflows:

 RIVER & COASTAL FLOODS

 HEAVY RAINFALL

 HEATWAVES

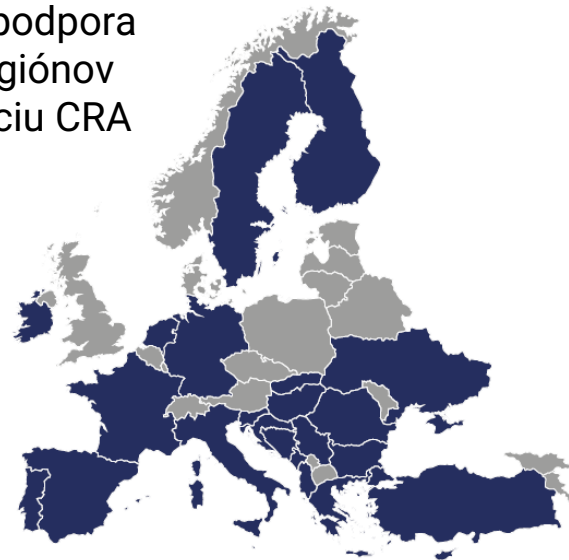
 DROUGHTS

 FIRE

 SNOW

 WIND

Finančná podpora
pre 69 regiónov
na realizáciu CRA

Na Slovensku podporené:

- mestá: Košice a Trnava
- kraje: BBSK a ŽSK

MAXICONZA

CliMAaXImal COntribution to building the resilience of the Zilina region

CLiMAXimálny príspevok k budovaniu reziliencie Žilinského kraja

Hlavné zameranie:

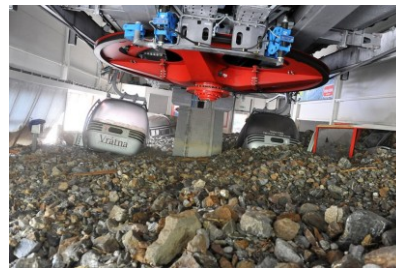
1. extrémne zrážky

špecifický fokus na:

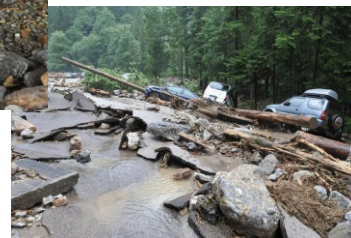
- sektor CR
- cestnú sieť

Demänovská dolina (2017)

Vrátna dolina (2014)

2. vlny horúčav

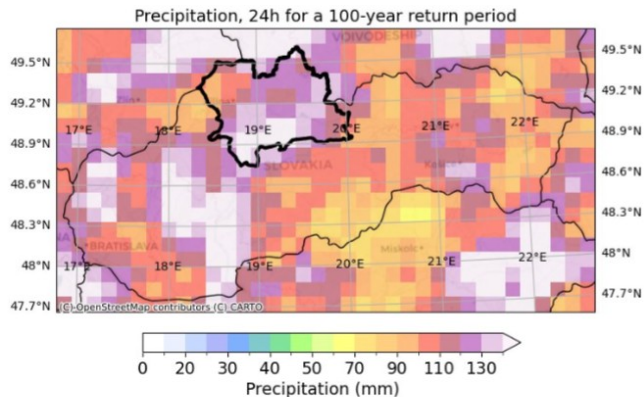
projekt RETIME (CSS Straník)

- budovy, zraniteľné skupiny, heatwaves

Heavy rainfall – intenzívne zrážky → bleskové povodne

Intenzita porastie o 23–34 %

alebo frekvencia sa zvýši

10-ročná	→ 6	40%	
25-ročná	→ 11	56%	
50-ročná	→ 19	62%	
100-ročná	→ 35	65%	

Extrémne zrážky budú 1,7 až 2,9x častejšie.

návratová perioda (roky)	historická 1976–2005 intenzita (mm/24 h)	RCP8.5 2070–2099 intenzita (mm/24 h)	Nárast intenzity
2	36	48	+33,3 %
5	48	64	+33,3 %
10	57	79	+38,6 %
25	72	101	+40,3 %
50	86	123	+43,0 %
100	103	150	+45,6 %

Heavy rainfall – intenzívne zrážky → bleskové povodne

Kraj	Relatívne zmeny oproti referenčnému obdobiu 1991 - 2020 v %			
	Blízka budúcnosť 2021 - 2050		Vzdialená budúcnosť 2071 - 2100	
	RCP4.5	RCP8.5	RCP4.5	RCP8.5
Bratislavský kraj	22	25	36	74
Trnavský kraj	47	50	63	112
Nitriansky kraj	59	63	77	129
Trenčiansky kraj	55	67	74	111
Banskobystrický kraj	53	68	73	105
Žilinský kraj	83	106	108	138
Prešovský kraj	47	63	68	97
Košický kraj	44	56	62	98

Intenzita porastie o 23–34 %

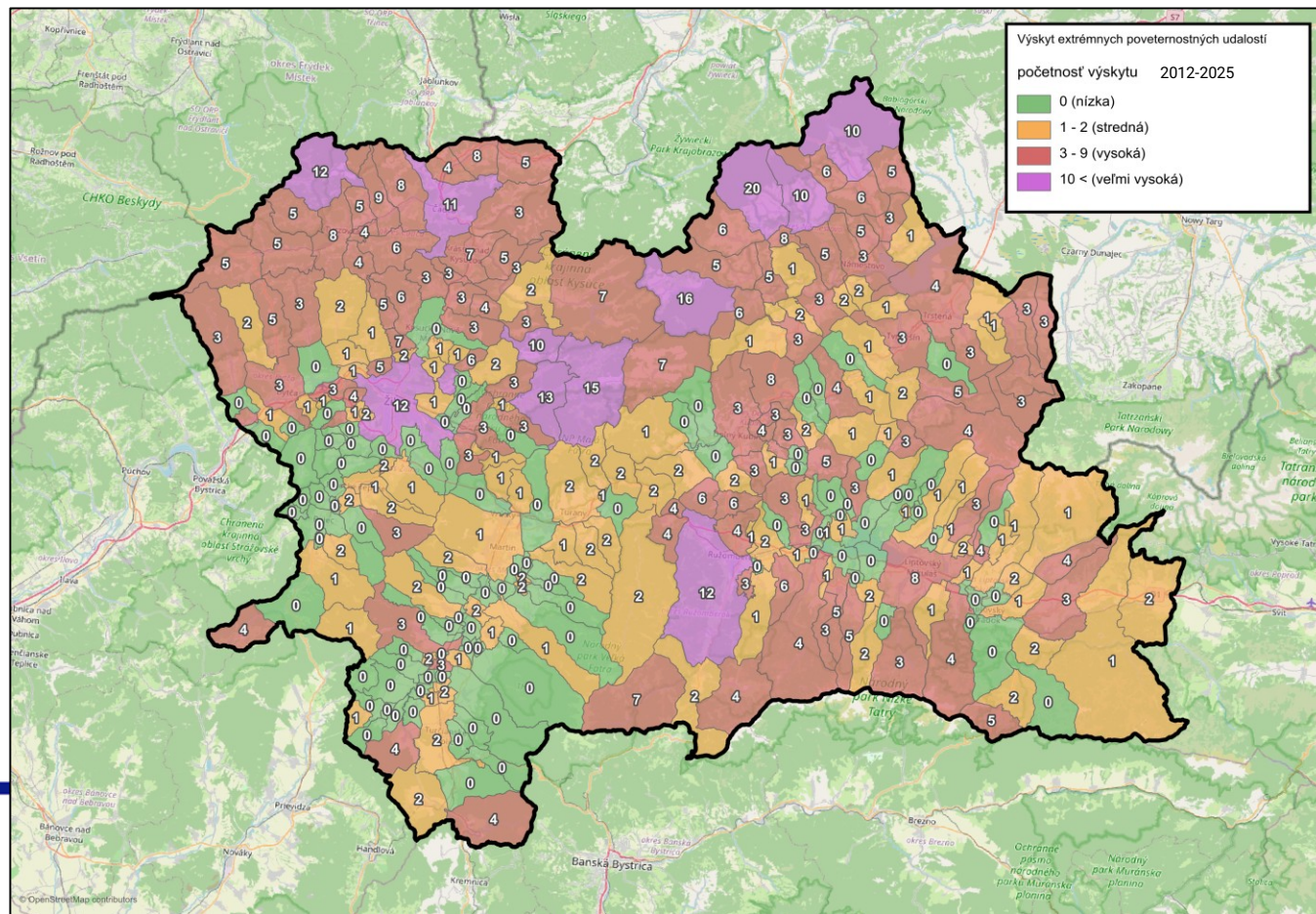
alebo frekvencia sa zvýši

10-ročná	→ 6	40%	
25-ročná	→ 11	56%	
50-ročná	→ 19	62%	
100-ročná	→ 35	65%	

Extrémne zrážky budú 1,7 až 2,9x častejšie.

Zmeny priemerného počtu dní
s intenzívnym dažďom za rok

impact databáza v mape

732 záznamov

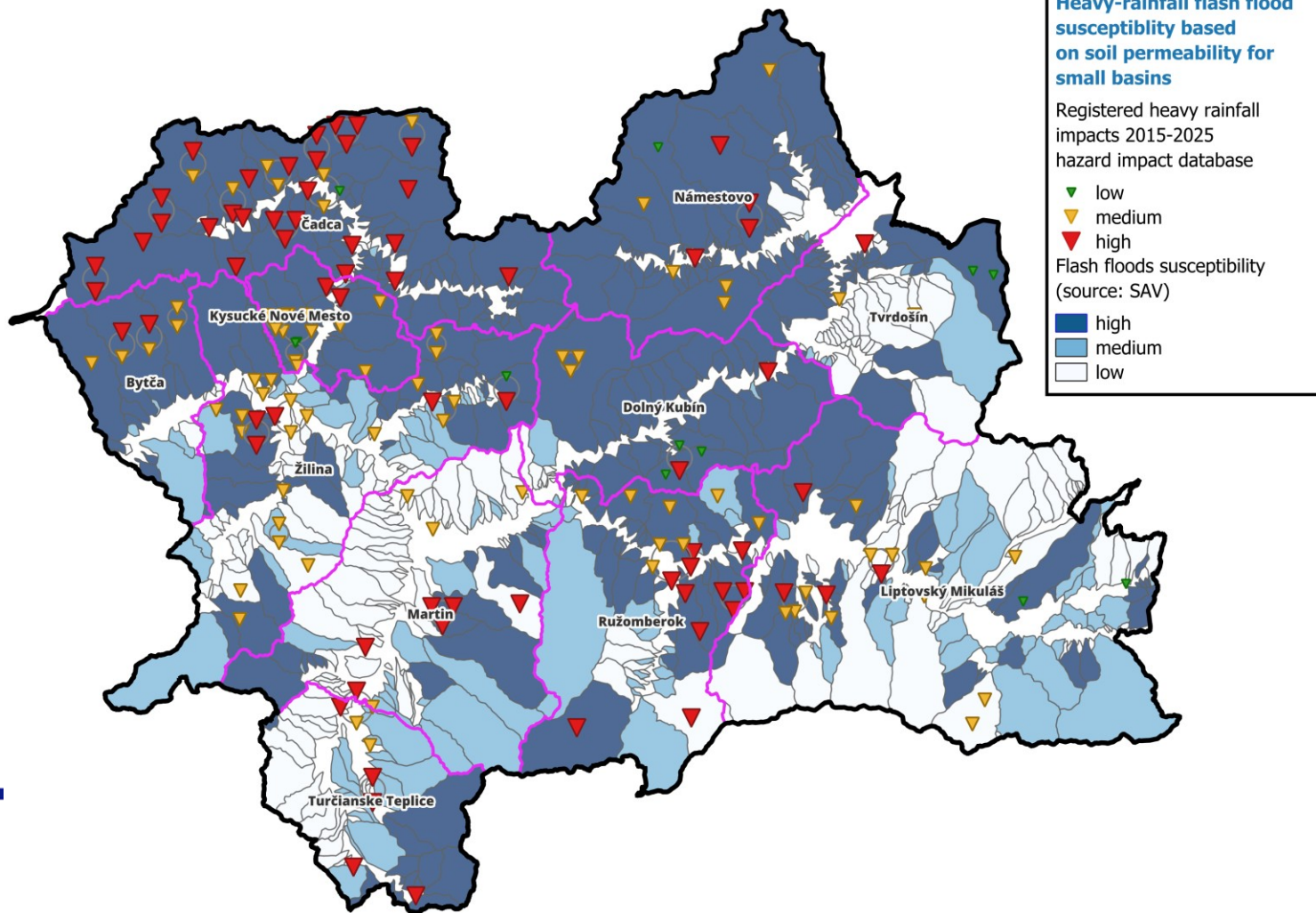
údaje o výskyte:

- povodní
- snehových kalamít
- zosuvov pôdy
- veterných kalamít
- nedostatku pitnej vody

Zdroje údajov:

- správy o povodniach z Okresných úradov
- štatistiky MU a MS
- dotazník

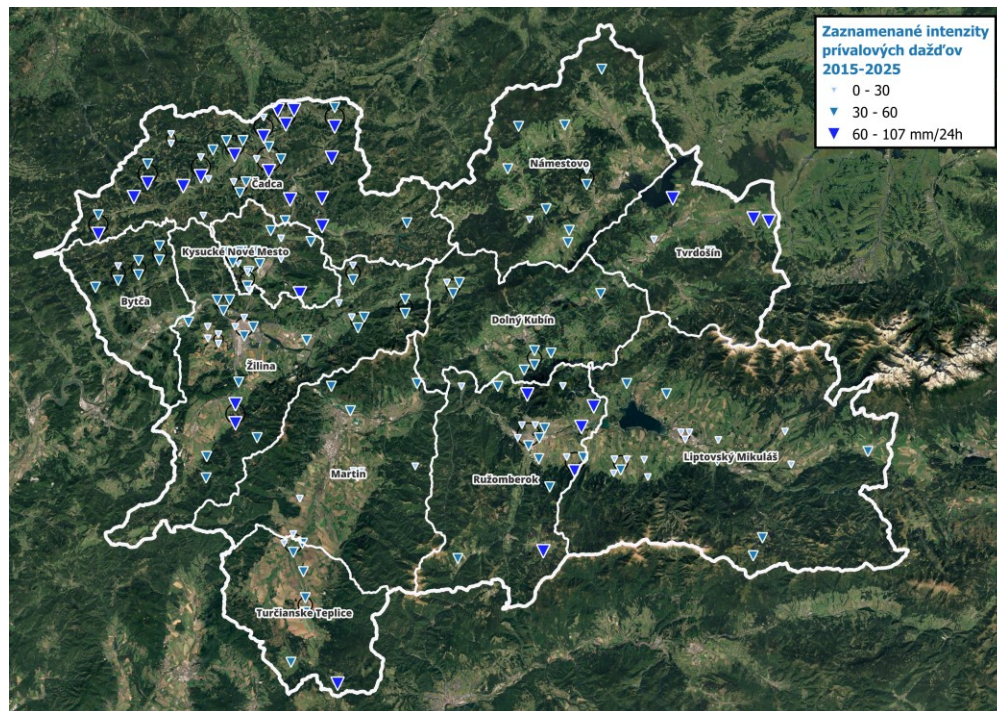

Dopad v jednotlivých okresoch

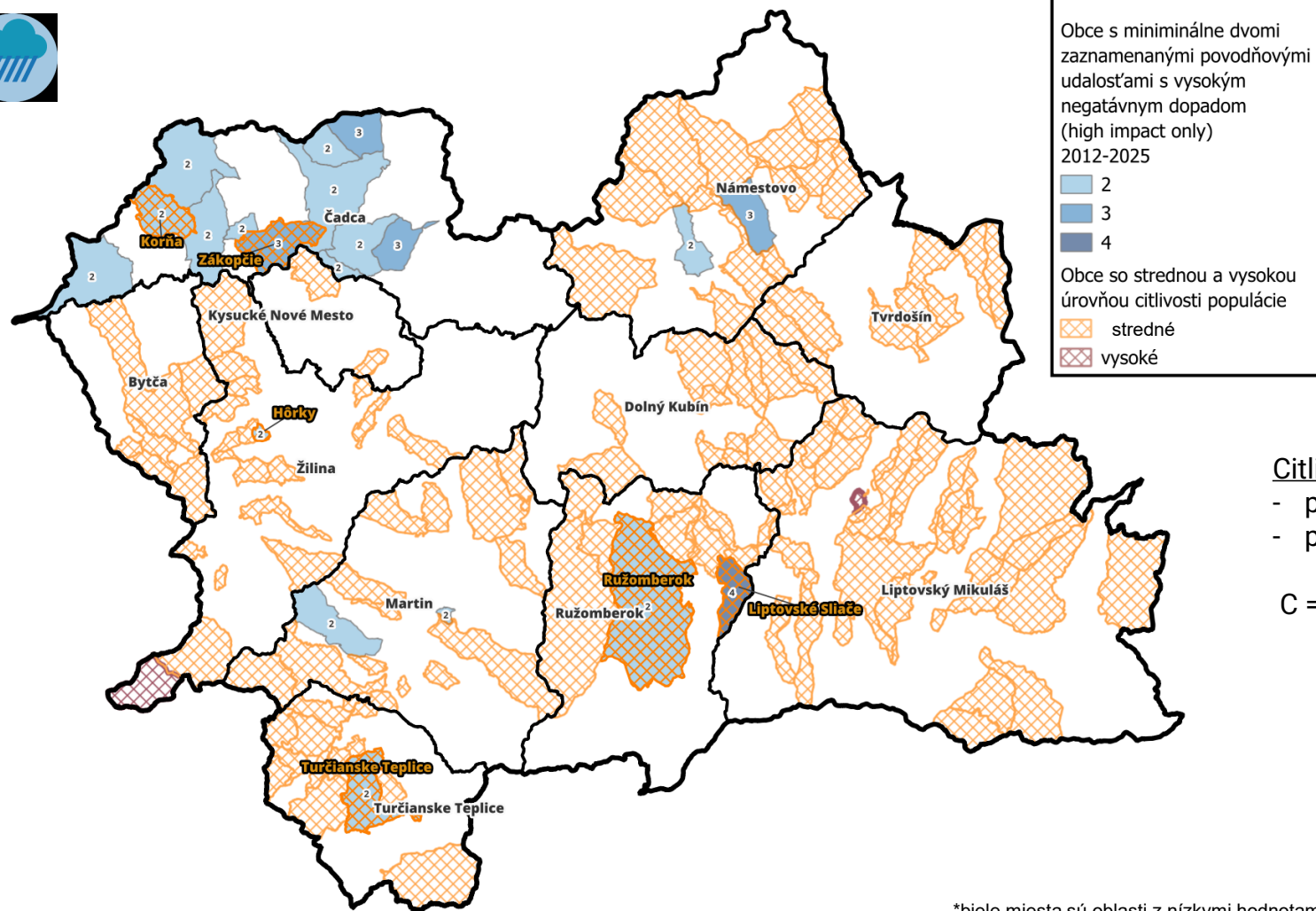
Okres	Celkový počet udalostí	Nízky dopad	Stredný dopad	Vysoký dopad
Bytča	7	0	5	2
Čadca	36	1	7	28
Dolný Kubín	8	3	3	2
Kysucké Nové Mesto	16	2	12	2
Liptovský Mikuláš	18	2	12	4
Martin	8	0	3	5
Námestovo	10	1	5	4
Ružomberok	19	0	8	11
Turčianske Teplice	9	0	3	6
Tvrdošín	5	2	2	1
Žilina	27	1	21	5
Total	163	12	81	70

Zaznamenané intenzity

The CLIMAAX project is funded by the European Union under Grant agreement ID 101093864. This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the views of the European Union.

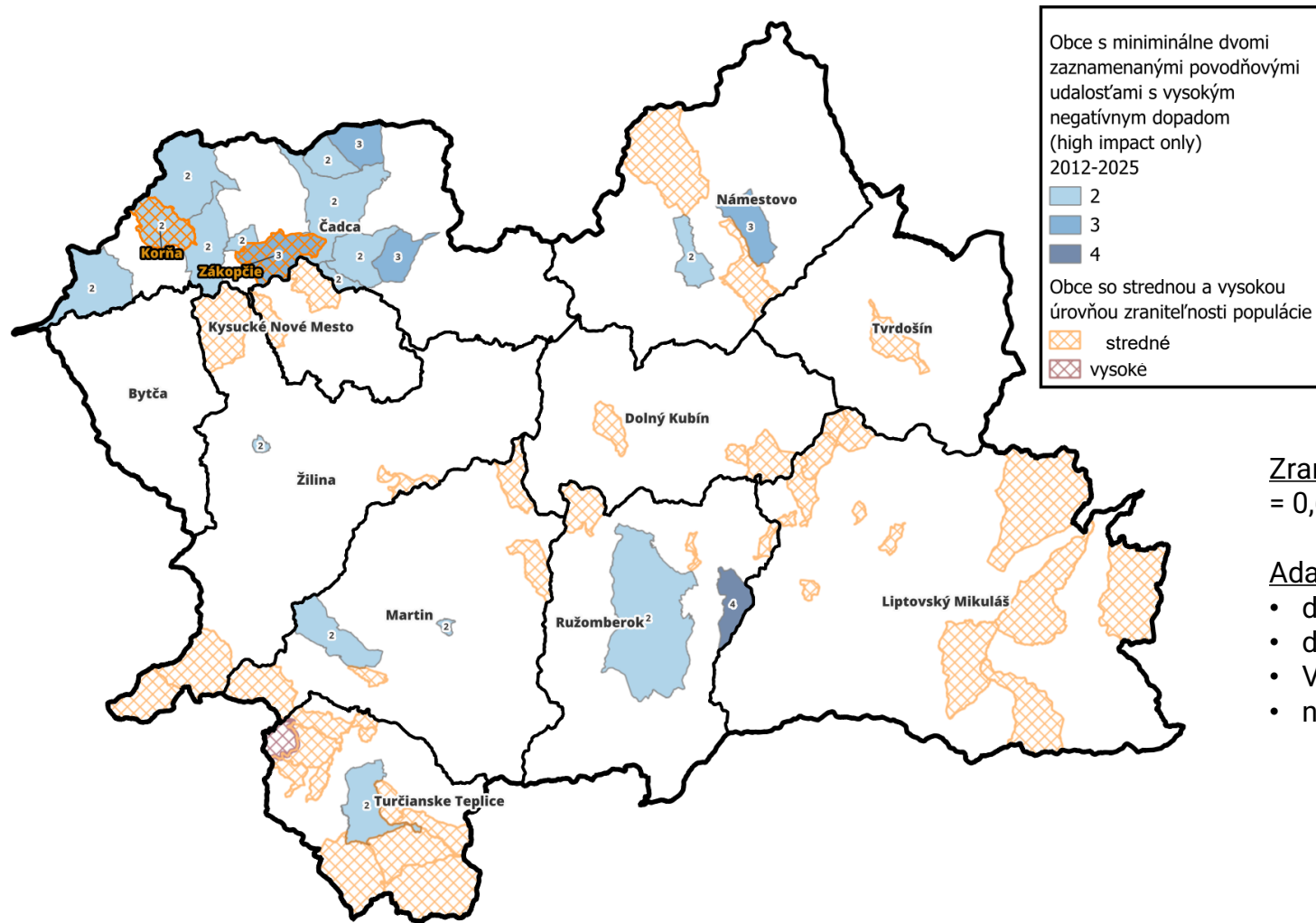

Citlivosť:

- podiel seniorov – S
- podiel detí do 4r. – D

$$C = 0,5.S + 0,5.D$$

*biele miesta sú oblasti z nízkymi hodnotami citlivosti

Zraniteľnosť:
 $= 0,6.C + 0,4.(1 - AK)$

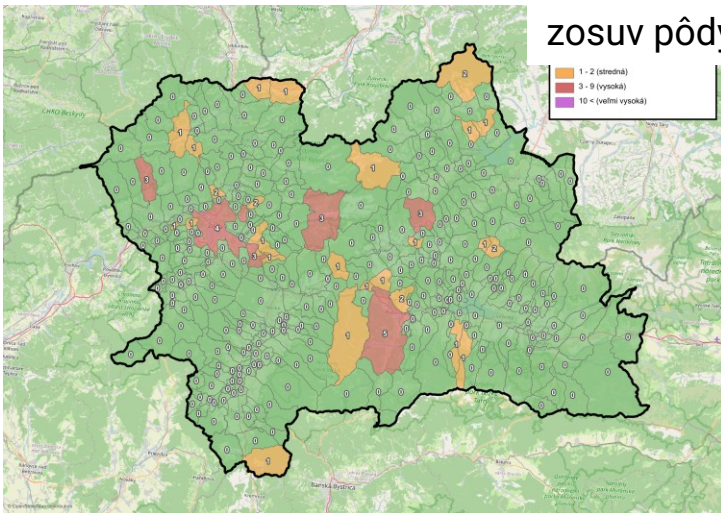
Adaptívna kapacita:

- dávka v hmotnej núdzi
- domácnosti bez auta
- VŠ vzdelaní
- nezamestnanosť

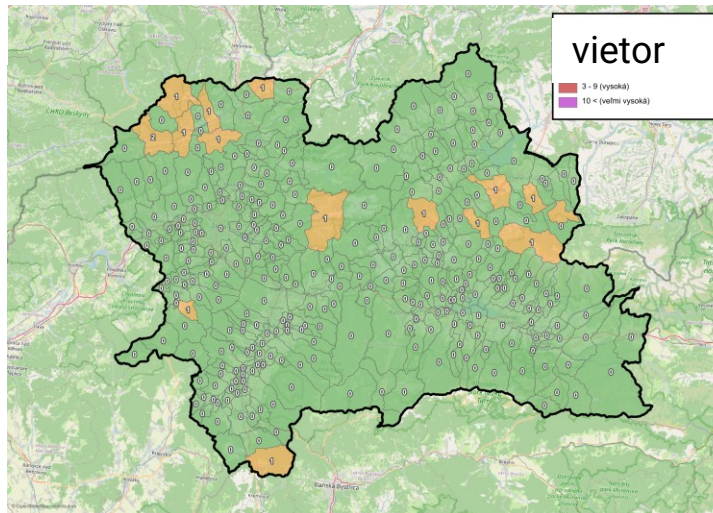
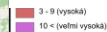
*biele miesta sú oblasti z nízkymi hodnotami zraniteľnosti

porovnanie výskytu ostatných hazardov

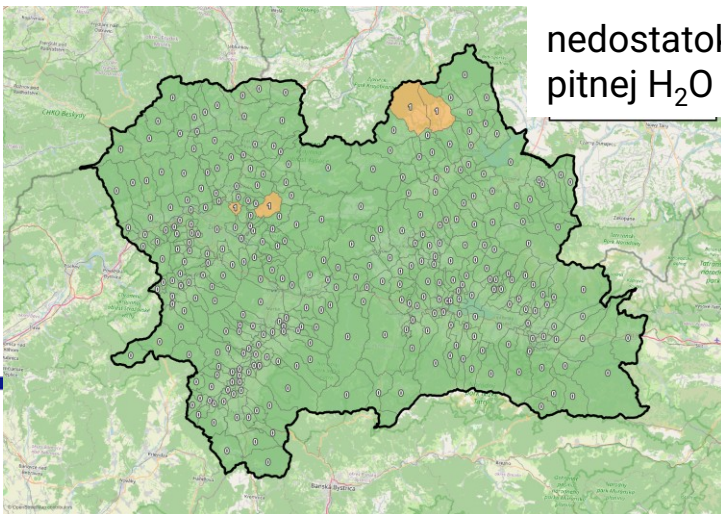
zosuv pôdy

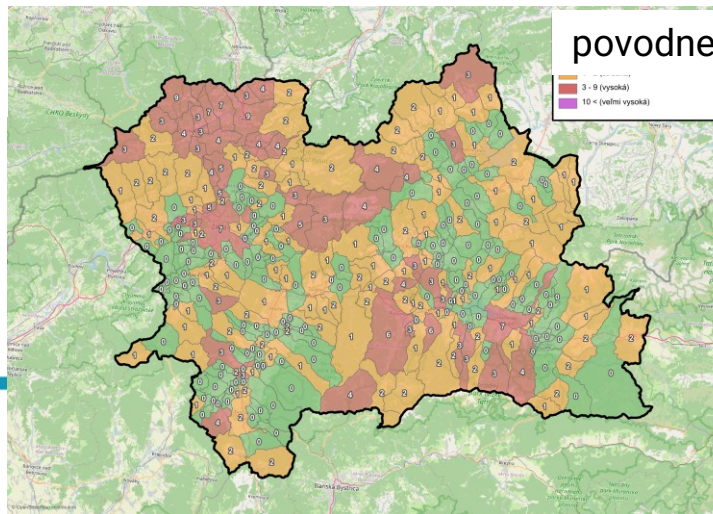
vietor

nedostatok pitnej H₂O

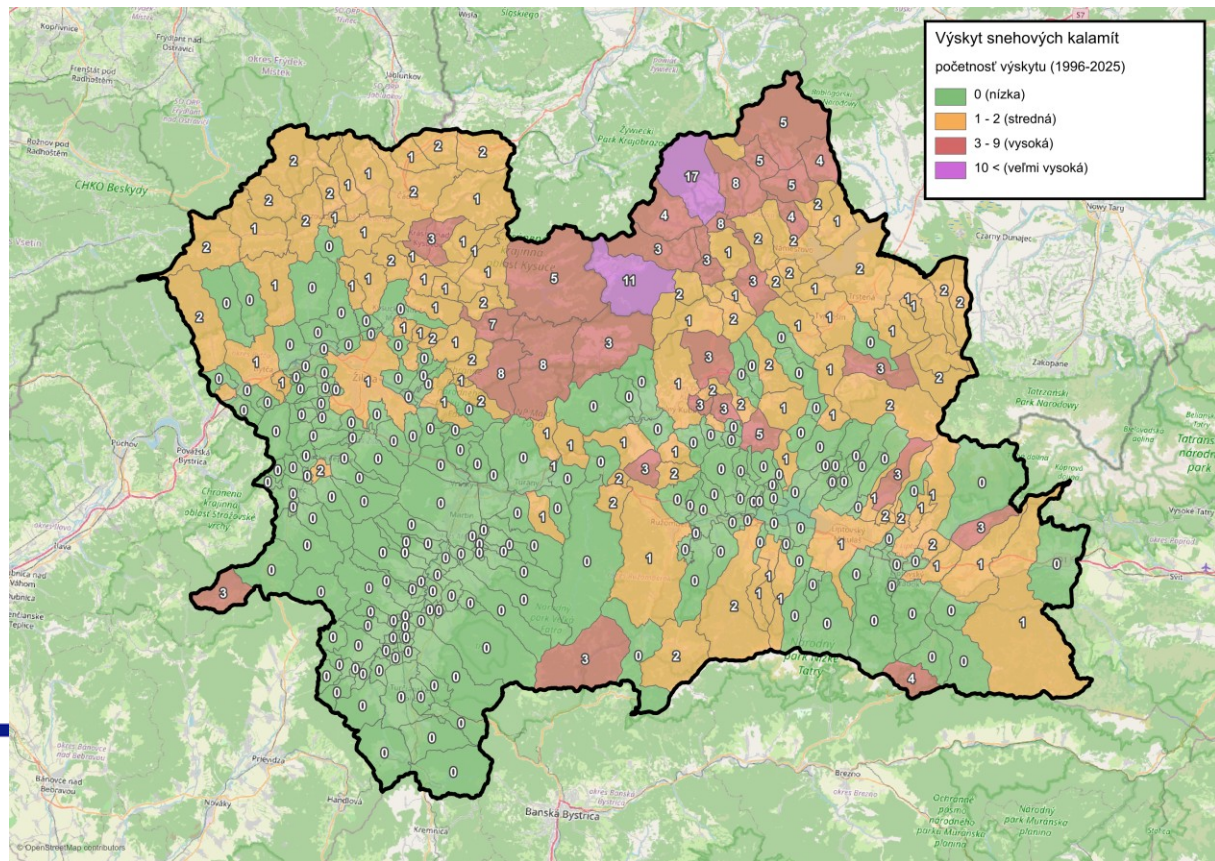

povodne

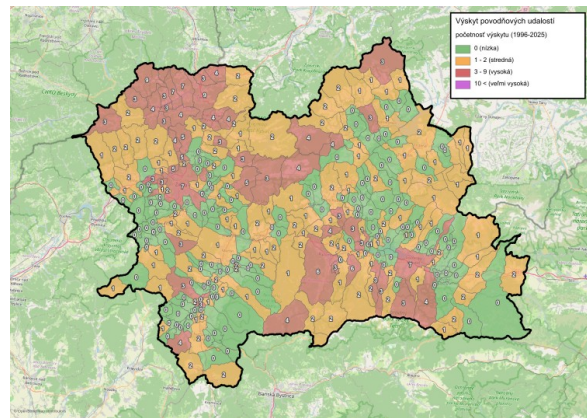

Porovnanie výskytu ostatných hazardov

sneh

povodne

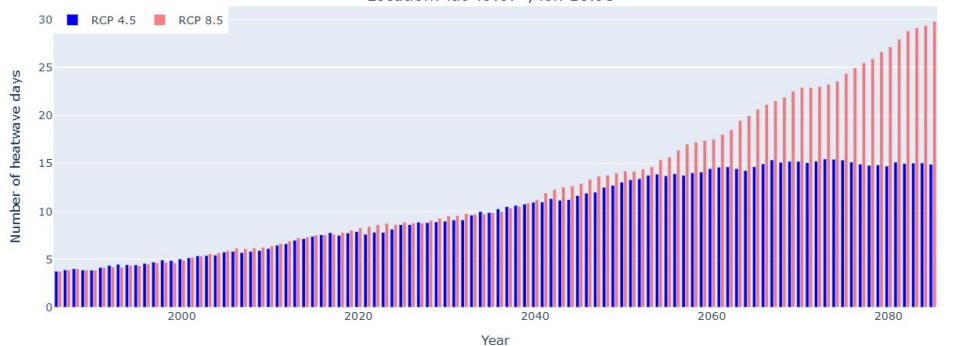

Vlny horúčav

horúcich dní bude 2 – 3x viac

výskyt vln horúčav - Martin

Heatwave occurrence per year under RCP4.5 and RCP8.5
using health-related EU-wide definition of a heatwave in Martin
Location: lat 49.07°, lon 18.93°

výskyt vln horúčav – vyhodnotený pre mestá:

- Žilina
- Martin
- Ružomberok
- Liptovský Mikuláš

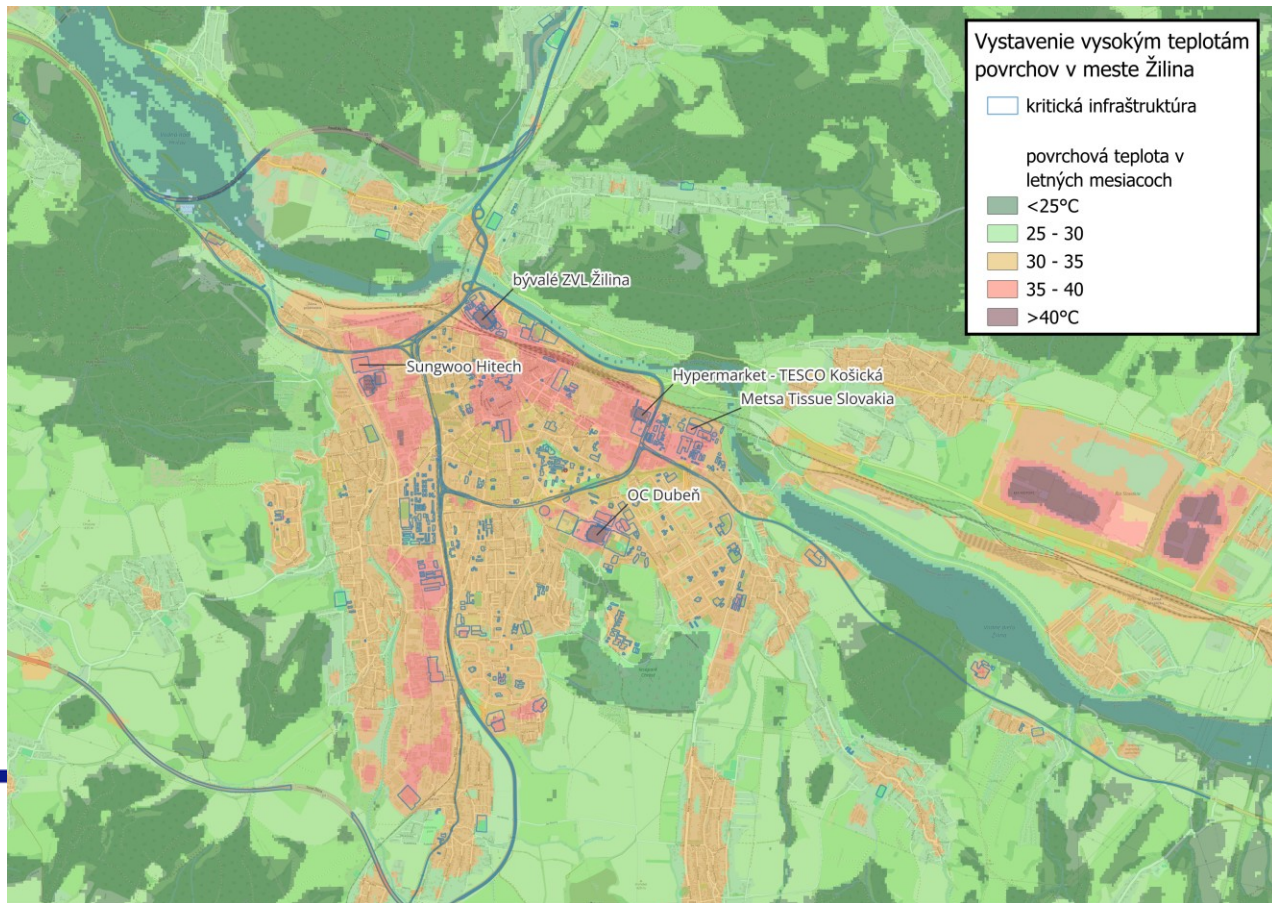
Počet tropických dní za rok v Žilinskom kraji (SHMÚ scenáre)

obdobie	scenár	priemer	max	relatívna zmena priemernej hodnoty ku referen. obdobiu (%)
referenčné	1991-2020	7,5	16,6	
Blízka budúcnosť	2021-2050 RCP 4.5	10,6	21,3	41%
	RCP 8.5	10,6	21,1	41%
Vzdialená budúcnosť	2071-2100 RCP 4.5	13,0	25,3	73%
	RCP 8.5	24,9	41,8	232%

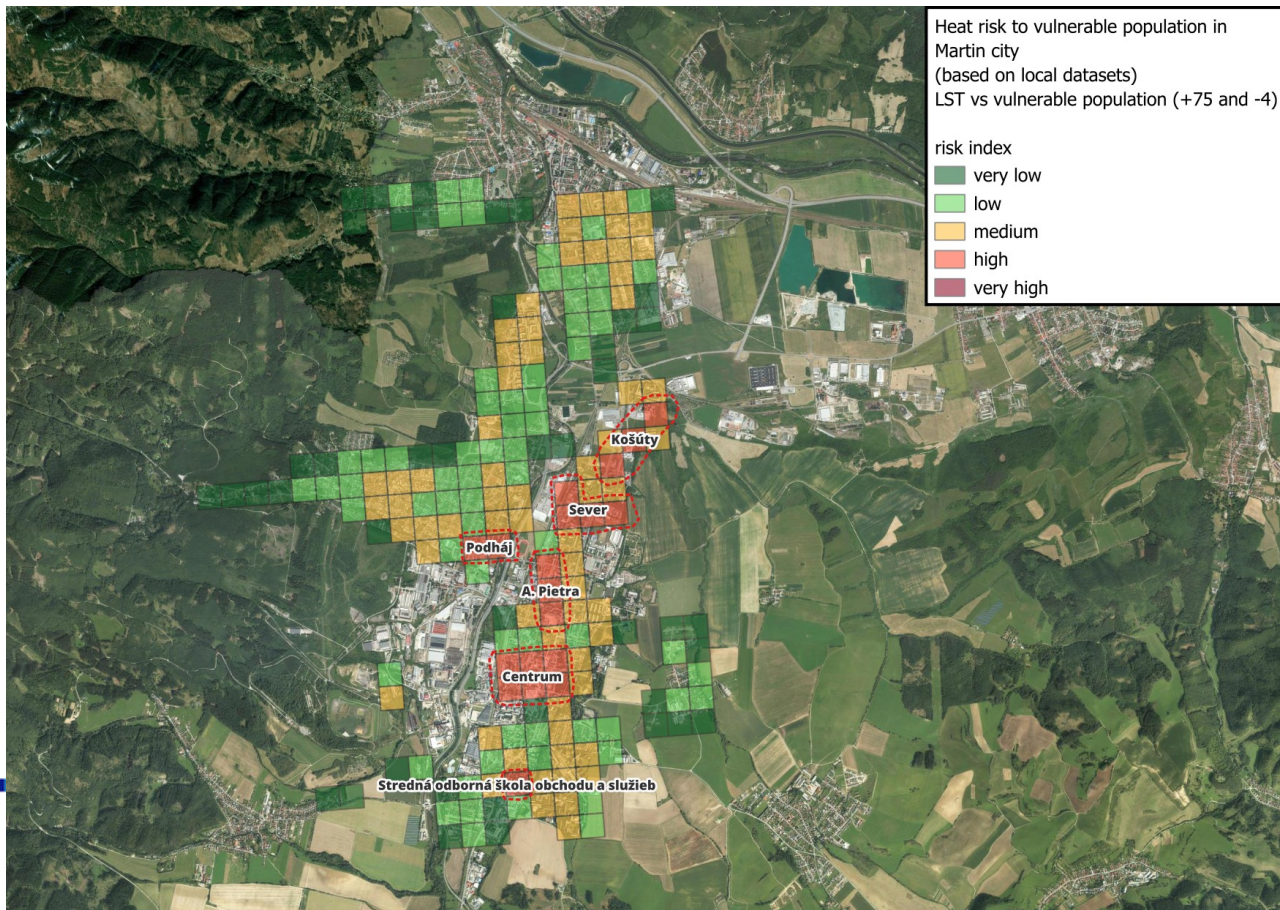

Vlny horúčav – Žilina / Martin + zraniteľnosť

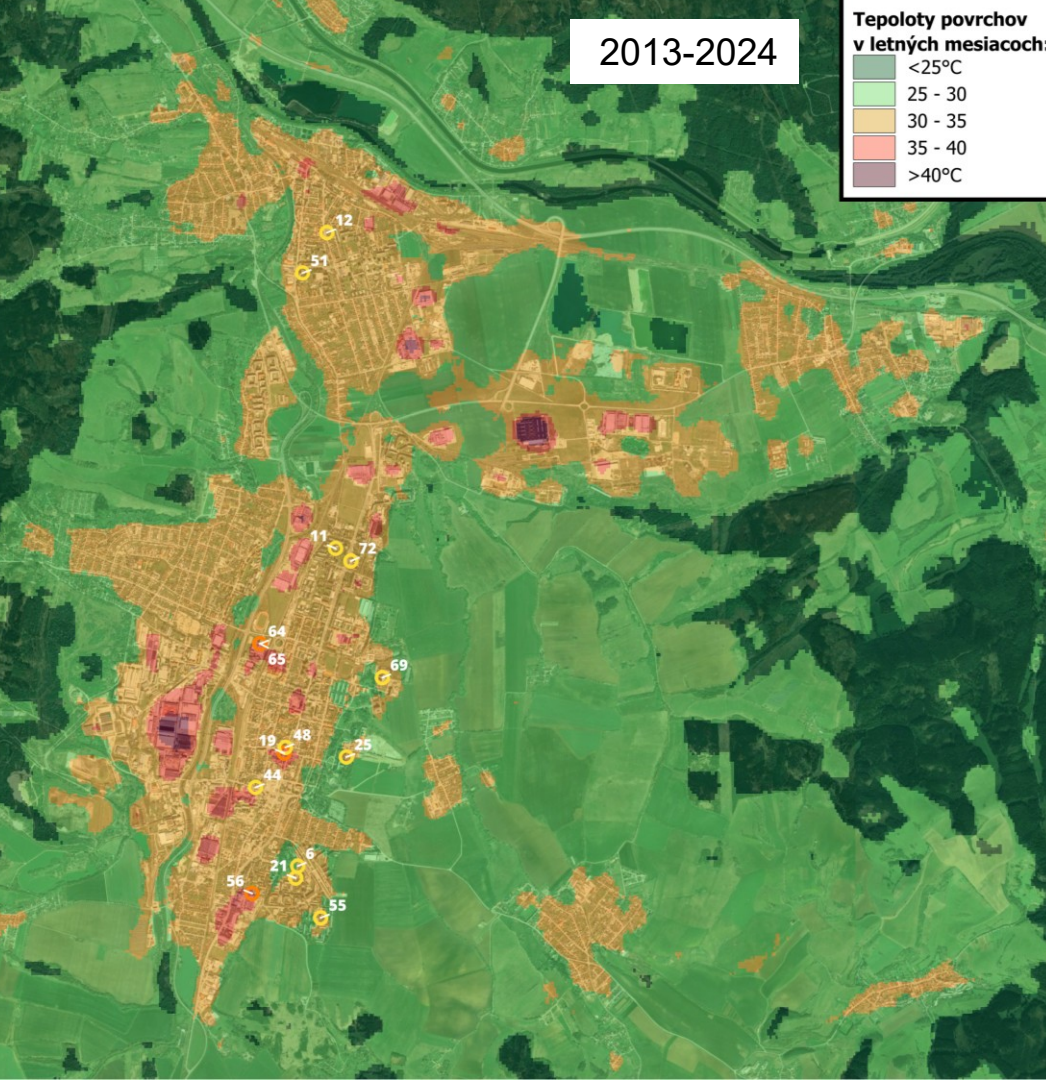
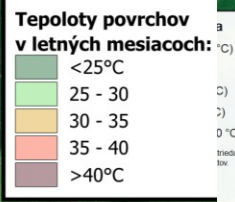

Vlny horúčav – Žilina / Martin + zraniteľnosť

2013-2024

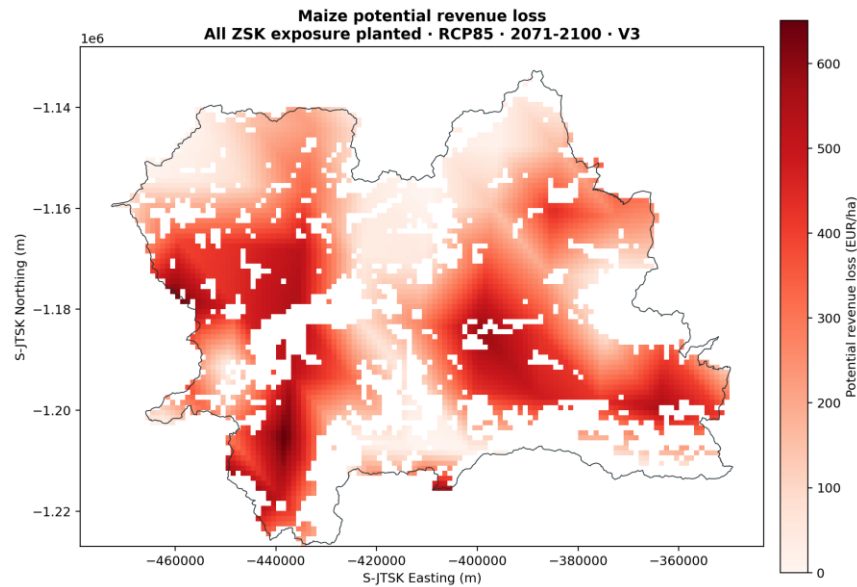
2025-2026

Poľnohospodárske sucho – straty na úrode

Plodina	Scenár	Priemerná strata (EUR/ha)	Maximálna strata (EUR/ha)
Jačmeň	RCP4.5	€0,11	€2,45
	RCP8.5	€1,28	€13,97
Kukurica na zrno	RCP4.5	€173,71	€446,13
	RCP8.5	€307,48	€650,39
Repka olejka	RCP4.5	€0,24	€6,23
	RCP8.5	€2,67	€27,23
Pšenica	RCP4.5	€0,36	€6,99
	RCP8.5	€2,57	€22,86

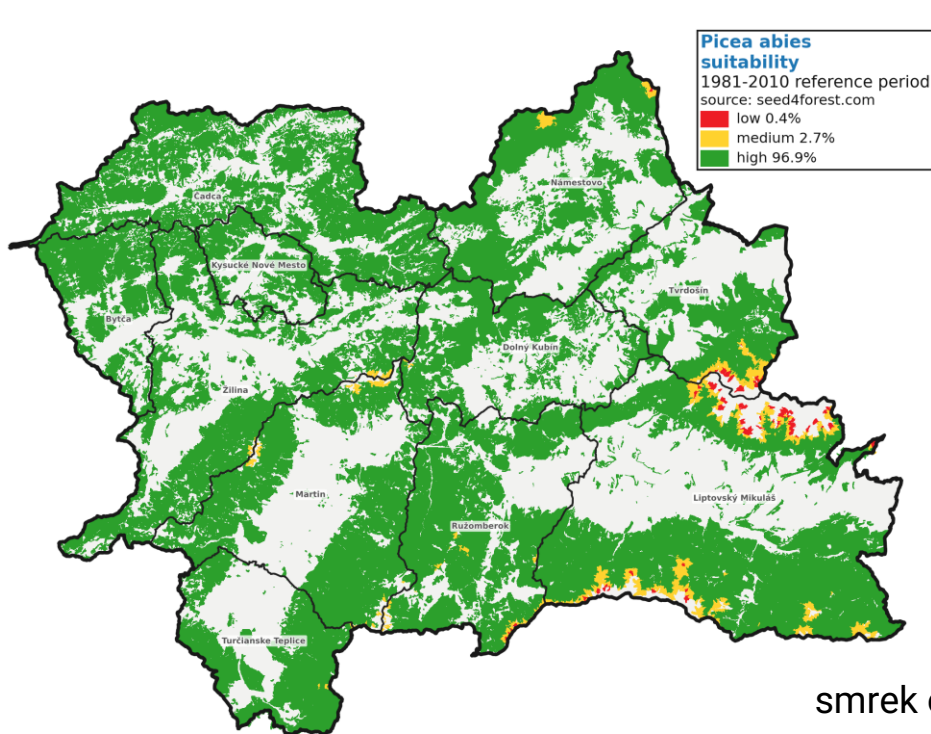
Dopady zmeny klímy na lesné dreviny

spracované dreviny: smrek obyčajný, buk lesný , jedľa biela, smrekovec opadavý, javor horský, dub letný a zimný, jeseň úzkolistý a duglaska tisolistá

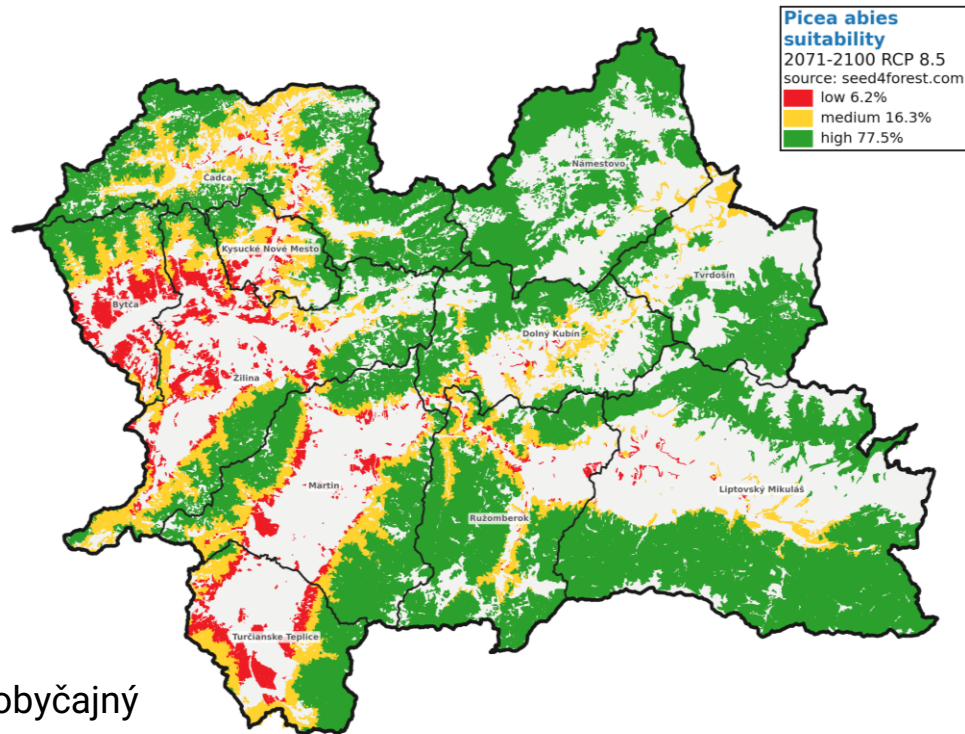
Aplikácia **Seed4forest**

Rakúske výskumné centrum pre lesy

<https://seed4forest.vercel.app/>

smrek obyčajný

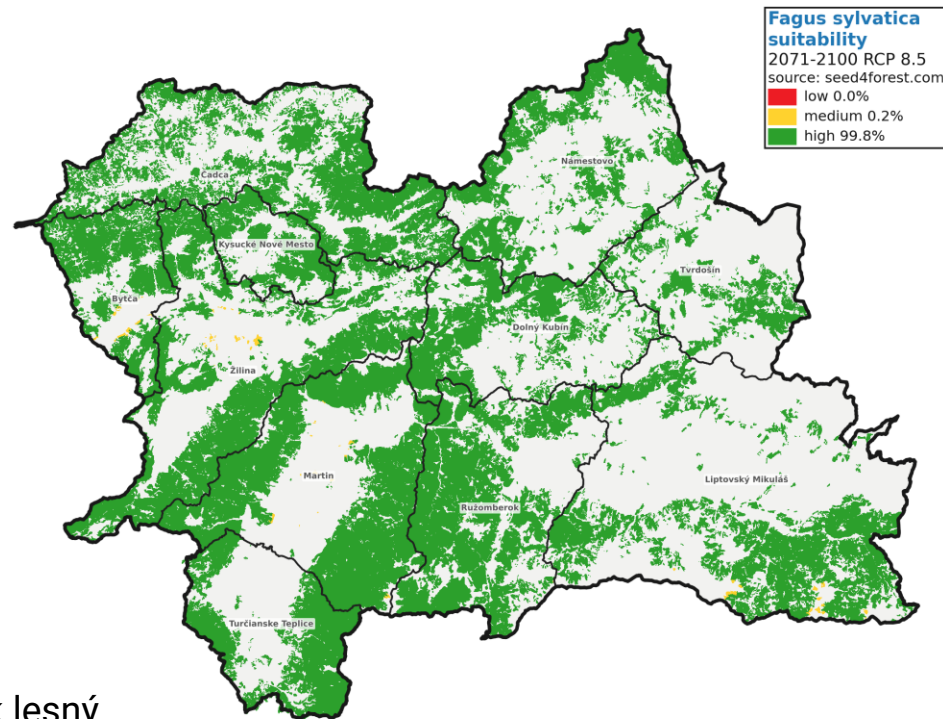
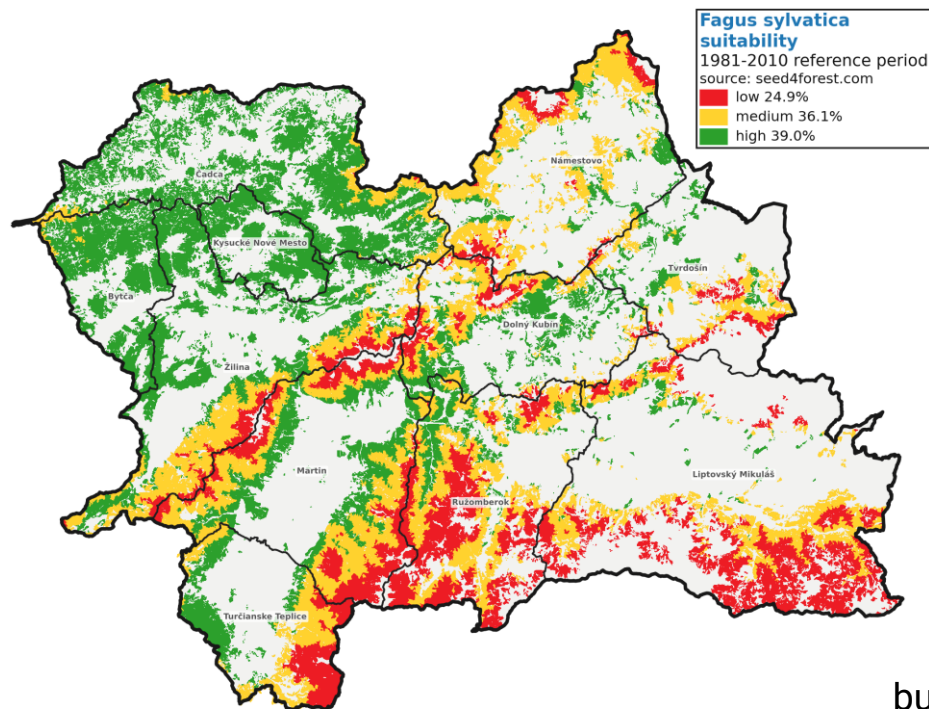
Dopady zmeny klímy na lesné dreviny

spracované dreviny: smrek obyčajný, buk lesný , jedľa biela, smrekovec opadavý, javor horský, dub letný a zimný, jeseň úzkolistý a duglaska tisolistá

Aplikácia **Seed4forest**

Rakúske výskumné centrum pre lesy

<https://seed4forest.vercel.app/>

buk lesný

Pitná H₂O

OBCE S TRVALÝM ZNÍŽENÍM VÝDATNOSTI VODNÝCH ZDROJOV

LEGENDA

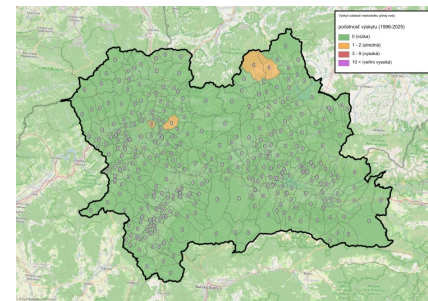
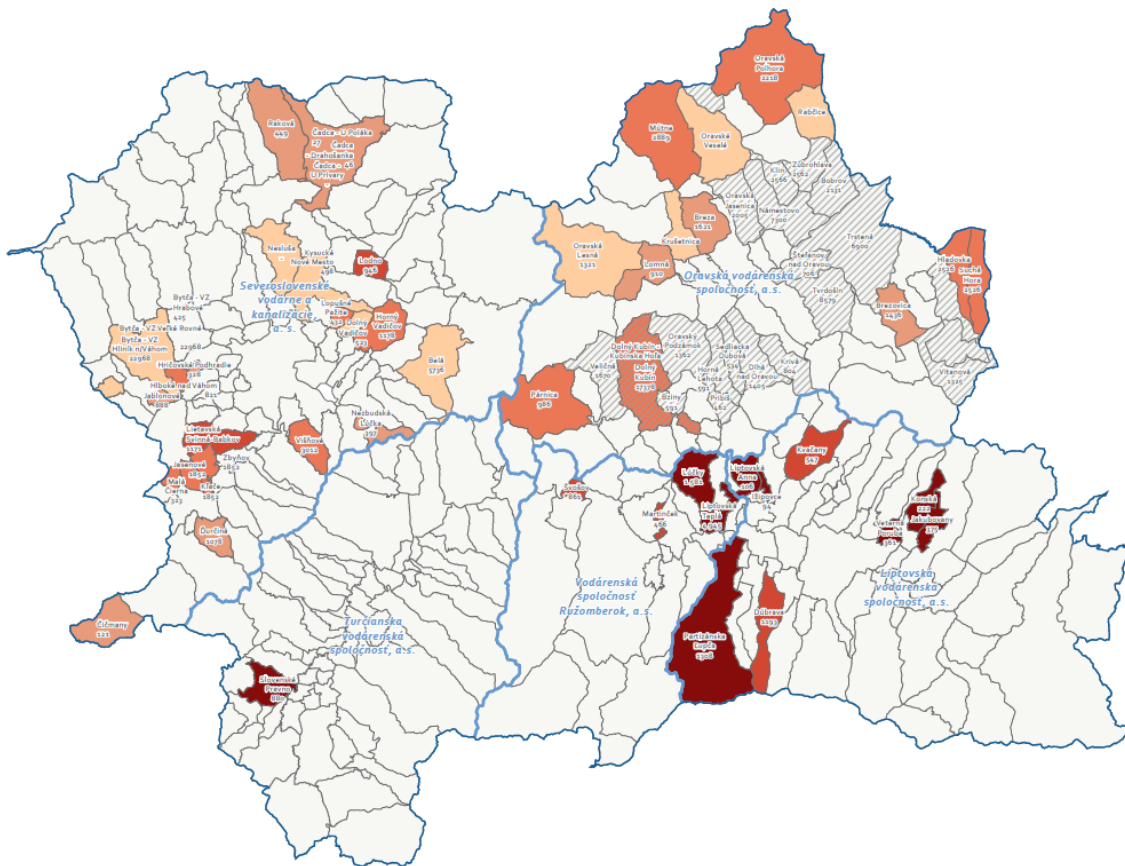
- hranica Žilinského kraja
- územie vodárenskej spoločnosti
- hranica obce

zníženie výdatnosti vyjadrené v %

- 0 - 20
- 20 - 40
- 40 - 60
- 60 - 80
- 80 - 100

obce závislé na VZ Bobrovec -
trvalé zníženie výdatnosti
o 34 %

Údaj pod názvom obce/časti obce predstavuje
- počet zásobovaných obyvateľov

A čo ďalej?

- dopracovanie lesných požiarov
- zverejnenie výstupov:
  - Geoportál ŽSK,
  - Zenodo,
  - CLIMAAX Geonode
- odporúčania pre regionálne politiky (prezentácia vedeniu ŽSK)
- práca na regionálnej adaptačnej stratégii – projekt

www.climaax.eu

Ďakujem za pozornosť!

dana.gavalierova@zilinskazupa.sk

The CLIMAAX project is funded by the European Union under Grant agreement ID 101093864. This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the views of the European Union.